

www.verdandi.se

Slakthusgatan 9, 121 62 Johanneshov
Tel: 08-642 28 80 Fax: 08 642 28 20

Statsrådsberedningen
anna.odhner@primeminister.ministry-se

2010-01-07

Synpunkter på EU 2020 strategi

Verdandi har tagit del av EU kommissionens arbetsdokument, ”samråd om framtidsstrategin EU 2020”

Dokumentet innehåller många viktiga synpunkter och reflektioner men också många brister. En del av detta har belysts i det svar på samrådet som avgivits av EAPN Sverige och som Verdandi som medlemsorganisation står bakom (se bilaga).

Det är vår förhoppning att Sverige i det fortsatta arbetet med EU 2020 strategi kommer att vara pådrivande för en strategi som på ett effektivt sätt skapar målsättningar och ramar för ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt uthålligt och väl fungerande Europa till gagn för dess medborgare.

Utifrån det arbetsdokument som föreligger vill vi framföra följande synpunkter:

Övergripande synpunkter

För kort tid för samråd

Det är positivt att ett brett samrådsförfarande i denna fråga kommit tillstånd. Tyvärr gör den korta tiden för samrådet att möjligheten till en bred och djupgående diskussion inte fullt ut är möjlig. Detta innebär också att frågan inte blir lika väl förankrad som den borde vara.

Avsaknad av tydlig övergripande målsättning

En viktig utgångspunkt för en effektiv och fungerande strategi är att den utgår från ett tydligt övergripande mål, både för att man skall kunna avgöra hur relevanta de valda strategierna är och för att det öppnet skall framgå vad som är syftet med de prioriteringar som görs. Verdandi efterlyser därför en klar och tydlig beskrivning av vad som är den övergripande målsättningen med EU:s nya framtidsstrategi.

Detta mål måste ha en tydligt markerad social ambition, att ge EU ökad delaktighet och ett mervärde för varje medborgare. Det behövs därför ett tydligare fokus på att bekämpa fattigdom och ojämlikhet.

Detta är även viktigt för att öka EU:s legitimitet och förankring hos dess medborgare och för att fattigdom och ojämlikhet är en betydande kostnad för samhället genom sin negativa inverkan på den sociala sammanhållningen och möjligheterna maximalt effektiv utveckling av produktion och samhällsekonomi.

Av texten framgår att ökad tillväxt ses som ett självklart mål i sig. Det är viktigt att betona att ökad tillväxt inte har ett egenvärde i sig utan måste kopplas till huruvida tillväxten bidrar till att uppnå andra mål som ett hållbart samhälle, ekonomisk utveckling, rättvisa och ökad välfärd.

Mätbara mål och etappmål

I den slutliga strategin är det viktigt att de ambitiösa målen också manifesteras i konkreta och mätbara delmål och att det finns tidsmässigt fastlagda etappmål så att man kan se och mäta om strategierna leder i önskad riktning eller om vägvalen behöver revideras.

Synpunkter på de föreslagna prioriteringarna

Att skapa värde genom att bygga tillväxt på kunskap

Verdandi delar uppfattningen att tillgången till god utbildning är av central betydelse för att bekämpa fattigdom och klyftor i samhället och för att skapa förutsättningar för ekonomisk och teknisk utveckling. Tillgång till utbildning måste vara en uttalad rättighet för alla inom unionen inte bara teoretiskt utan också i praktiken.

Den digitala ekonomin växer i betydelse. Förvisso behövs en ambitiös digital dagordning för Europa. Det är viktigt att den dagordningen även innehåller mål och strategier för att undvika att den digitala utvecklingen leder till ökade klyftor och problem. Alla måste få en chans till delaktighet efter sin vilja och sina resurser (fysiskt/mentalt, praktiskt, ekonomiskt.) Digital kompetens och digitalt deltagande får dock aldrig göras som en förutsättning för samhällsdeltagande och utövande av grundläggande rättigheter och behov. Grundläggande samhällsinformation och inflytande, vårdkontakter, bankkontakter och betalningar etc. får inte göras beroende av den enskildes tillgång till digital teknik.

Att öka delaktigheten i ett samhälle för alla

Ett samhälle för alla byggt på allas delaktighet är ett oerhört viktigt mål. De exempel som förs fram under denna rubrik handlar dock mer om hur man skall få tillräckligt flexibla, mobila och anpassningsbara produktionsenheter till en föränderlig arbetsmarknad.

Även utifrån ett individuellt perspektiv är det viktigt att skapa förutsättningar för den enskilde att kunna få och behålla ett arbete på en föränderlig arbetsmarknad.

Några viktiga faktorer som nämns i detta avsnitt och som vi vill betona är;

- Möjligheten till kompetensutveckling och livslångt lärande är viktigt men också möjligheten till validering av de kunskaper man faktiskt har tillägnat sig genom arbete eller utbildning men som man saknar gångbara papper på.

- En förutsättning för att individen på ett bra sätt skall kunna anpassa sig till och ställa upp på en rörlig och föränderlig arbetsmarknad är att det kan ske under ekonomiskt och socialt trygga former. För detta behövs väl utbyggda, förutsägbara och kompatibla sociala trygghetssystem i medlemsstaterna.

Samtidigt anser vi att det är viktigt att bevaka, och ha en strategi för, att en allt mer föränderlig och mobil arbetsmarknad inte leder till en försämring av arbetsvillkoren, genom försämrade trygghet, sänkta löner, försämrade arbetsmiljö, urholkad arbetsrätt etc. En sådan

utveckling är inte bara negativ för den enskilde arbetstagaren utan också ett hot mot EU:s trovärdighet som ett medborgarnas Europa och inte bara marknadskrafternas Europa. Ett ojämlikare Europa minskar den sociala sammanhållningen och ökar de sociala kostnaderna.

Att skapa en konkurrenskraftig, sammanlänkad och miljövänlig ekonomi

Att ha en ambitiös målsättning för EU när det gäller mer effektivt utnyttjande av resurser och mer miljövänlig teknik är både nödvändigt och strategiskt riktigt.

Många vinster kan säkert göras genom effektivare samordning och sammanlänkning av infrastrukturer och andra resurser. Men samordning och sammanlänkning måste göras med delaktighet och förankring hos berörda parter och där åtgärden verkligen är befogad.

Samtidigt måste EU våga ha ett kritiskt förhållningssätt till tanken på storskalighet och stordriftsfördelar på en jättelik inre marknad.

Av resurs-, kvalitets- och miljöskäl finns det anledning att ifrågasätta denna jättekarusell med varor, ex. vis färskvaror som transporteras runt hela Europa. Ur ett helhetsperspektiv finns det tillfällen då man hellre skall stödja småskalig produktion nära konsumenten.

Från idéer tillhandling...

Verdandi delar Kommissionens uppfattning att det är önskvärt att strategin för EU 2020 diskuteras brett inom såväl EU-parlamentet som nationella parlament och andra berörda aktörer och det civila samhället. Detta förutsätter dock att man skapar praktiska och andra reella förutsättningar för detta. Som tidigare påpekats anser vi att nuvarande tidsperspektiv för samråd är alldeles för snävt.

Med vänlig hälsning
Verdandi

Helena Frisk
Förbundsordförande

Gunvi Haggren
Förbundssekreterare